

การประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
Evaluation of Education Management for the Graduate School of
Chaiyaphum Rajaphat University

เพียงแข ภูผายาง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการจัดการศึกษาของของสถานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏชัยภูมิ ให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจ การตัดสินใจคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ในด้านต่อไปนี้ 1) ด้านบริบท 2)ด้านปัจจัยป้อนเข้า 3)ด้านกระบวนการ 4) ด้านผลลัพธ์ และ 5) ด้านผลกระทบ โดยใช้แนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือคู่มือการประเมิน ซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบเอกสาร นอกจากนั้น ยังมีเครื่องมือตรวจสอบยืนยันความสอดคล้องของข้อมูลได้แก่ แบบบันทึกกลุ่มสนทนา โดยจัดกลุ่มสนทนากับประธานสาขาวิชา และ แบบสัมภาษณ์ โดยใช้สัมภาษณ์กลุ่มคณาจารย์ผู้สอน รวมถึงส่วนแบบสอบถามใช้กับ ฝ่ายบริหาร คณาจารย์ และตัวแทนนักศึกษา 34 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิจัยสรุปผลการประเมินตามมิติของการประเมิน ได้ดังนี้

1) ด้านบริบท พบว่า การดำเนินงานในสถานบัณฑิตศึกษามีสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาที่กำหนดไว้เดิม โดยสถานบัณฑิตศึกษาไม่ต้องการปรับเปลี่ยนปรัชญา นโยบาย และ วิสัยทัศน์ทางการศึกษา สถานบัณฑิตศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามสภาพและความสอดคล้องทาง สังคมทั้ง นโยบายการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับทิศทาง และแผนการจัดการศึกษาของชาติ และ มีความสอดคล้องตามปทัสถานและแนวทางของการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีความ สอดคล้องเหมาะสมในระดับดีมาก

2) ด้านปัจจัยป้อนเข้า พบว่า โครงสร้างองค์การ และระบบการบริหารมีความสอดคล้อง และสนับสนุนการจัดการศึกษา ทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา แต่ควรมีมาตรการ และการจูงใจให้บุคลากรรัก และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมถึงตำแหน่งทางวิชาการ ส่วนทรัพยากรด้านงบประมาณ สื่อ และอุปกรณ์ สำหรับการศึกษ สถานศึกษา และบรรยากาศแวดล้อม มีความสอดคล้องและเหมาะสมในระดับดีมาก

¹อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3) ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากแต่สถานบัณฑิตศึกษาคควรส่งเสริมให้คณาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการบูรณาการ การวิจัยในชั้นเรียน และควรใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น ส่วนการดำเนินงาน ตามภารกิจของสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มงานนั้น พบว่า จะต้องเพิ่มการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยจัดให้มีแผนกลยุทธ์ที่มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จในทุกกลุ่มงาน

4) ด้านผลลัพธ์ผลลัพธ์หลักที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษาคือ ผู้เรียน มีความพร้อมทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี รวมถึง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก รวมถึงผลการประเมินด้านผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ในขณะที่ส่วนผลลัพธ์อันเกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งรางวัลและ เกียรติบัตรที่เคยได้รับยังมีน้อย ควรสนับสนุนและเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นต่อไป

5) ด้านผลกระทบ ซึ่งประเมินระดับความพึงพอใจผลของการจัดการศึกษา จากผู้เรียนพบว่าผู้เรียน ให้การยอมรับและมีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วน คณาจารย์ และผู้บริหารจากการประเมินคุณลักษณะตามจรรยาวิชาชีพ และ พฤติกรรมการทำงาน พบว่า ผู้เรียนให้การยอมรับด้านความรับผิดชอบ และความเอาใจใส่ต่อนักศึกษา ส่วนการให้บริหารและการบริการการจัดการศึกษาพบว่า ชุมชน และสังคมให้การยอมรับ และมีความพึงพอใจในระดับมาก

คำสำคัญ การศึกษา การจัดการ การประเมินผล บัณฑิตศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to evaluation on the management of graduate education in Chaiyaphum Rajabhat University, Provided information to decision value judgment about the education system. In the following aspects: 1) the context, 2) the input 3) the process 4) the results, and 5) the impact on the systematic evaluation and energize. The main tool used in this research was evaluation guide for the data, collected by means of observation, interviews and documents review, but also the tools to verify the consistency of the data, such as discussion group and interviews with the chairman and teaching staffs. The questionnaire used for the management of teachers and student representatives pitches, 34 were analyzed by percentage, mean, standard deviation. The findings and results of the evaluation by the dimensions below.

1) The context found in the study were consistent with the aim of education was the same. The point graduate with no need to modify the policy philosophy. An educational vision point graduate to study the conditions and the consistency of the whole society, educational policies were consistent with the direction. The national education plan in accordance with the norms and guidelines of management of higher education institutions which were reasonably consistent at a good level.

2) The input evaluation, the factors entering into the organization and administrative systems were consistency and supporting management education resources related to adequate education with performance and quality of education. However, measures should be accounted and incentives for staff, and advance the profession Including academic positions. The budgetary resources for the study of media and education, and environment were at good level.

3) The process evaluation, found that the process of teaching and learning was good. The location was great, but graduate students should be encouraged to organize activities and teaching focuses on integrating research into the classroom. And should use technology more. The operations The mission of the schools in each group were found to be more strategic management by providing a strategic indicator of success in all groups.

4) Product evaluation; concerned to curriculum goals - the standardize of the expected learning results and skills found that the most students were very good, The main results arising from the study was a learner. There were also physical health and good mental health as well as moral and ethical values were desirable. The result was very satisfactory. While the assessment of student knowledge. The skills required in the curriculum In some Point graduate should develop the capacity of students to follow the curriculum. The results arising from the operation of both rewarding and educational. meanwhile the supporting of school's reward should be added.

5) The impact of an education management found that, the quality of the most students was found good. The teachers and principal's competency and behaviors in their jobs were satisfactory. The impact assessment of the level of satisfaction from the results of the study. The study found that the acceptance and

satisfaction with the high level of faculty and administrators to evaluate based on professional ethics and work habits found that people learn to accept the terms. Responsibility Attention to students to provide administrative and management services study found that community and social acceptance. All were in satisfaction levels.

Keywords : Education, Management, Evaluation, Graduate School

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก ด้านวิทยาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เป็นปัจจัยผลักดันสำคัญที่ทำให้โลกไร้พรมแดน พลโลกมีการติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และกระแสโลกาภิวัตน์นำโลกเข้าสู่ยุคแห่งการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศใหม่ ซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ทุกชาติทุกภาษารวมทั้งประเทศไทย แม้ว่าบริบทจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร สิ่งที่ยืนยันความสำเร็จของประเทศได้ก็คือคุณภาพของคนที่ได้รับการศึกษา ประเทศใดมีกำลังคนที่มีการศึกษาสูง ก็ย่อมหวังสติปัญญาความคิด และพลังสร้างสรรค์จากประชาชนได้มากเป็นเงาตามตัว การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลังในการเสริมสร้างประเทศ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553) ได้อัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับความหมายของการศึกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 ไว้ดังนี้ "การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะคิด ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว" ส่วนไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2543) กล่าวว่า การศึกษาจึงต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพ การศึกษาของไทยในอนาคตต้องเป็นระบบที่สามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมให้บุคคลมีความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ปรับตัวได้กับสภาวะโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และสามารถรับข่าวสารใหม่ๆ แล้วนำมาคิดและตัดสินใจ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ทำให้ประเทศไทยต้องพัฒนาประชากรในชาติให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การศึกษาเป็นคำตอบในการพัฒนาประชากรในชาติ จากความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร และสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อให้มีศักยภาพสามารถที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ทำให้ทุกฝ่ายจะต้องมีความตระหนักถึง

ความสำคัญของการศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาในสถานศึกษาด้วย และในการจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น การบริหารจัดการการศึกษา ผู้ที่มีส่วนผลักดันให้เกิดความสำเร็จในสถานศึกษามีคุณภาพ และก้าวเดินไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็ววงหนีไม่พ้นผู้บริหารสถานศึกษา (Sergiovanni, 2009) ผู้บริหารต้องรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดกับสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งกำลังเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว มีผลกระทบต่อการศึกษา ส่งผลให้ระบบการศึกษาต้องทบทวนการจัดการศึกษาให้กระจายอำนาจทางการศึกษาให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารสู่สถาบันการศึกษามากขึ้น (Wilmore, 2002) ดังนั้น การประเมินผลการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

การประเมิน” หรือ “การประเมินผล” จะเป็นกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุมดูแล (Monitoring) และการพิจารณาตัดสิน (Judgment) สิ่งที่จะประเมินว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับเกณฑ์ (Criteria) มาตรฐาน (Standard) ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด รวมทั้งการใช้ผลการประเมินในการพัฒนาคุณภาพสิ่งที่ประเมิน ซึ่ง Linn (2000) อธิบายว่า การประเมินค่า (Assessment) ในกรณีที่มีการประเมินโดยเน้นความสำคัญของการอธิบายและการตัดสินใจตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน โดยไม่ต้องการความถูกต้อง (Precision) มากนัก ส่วนการประเมินผล (Evaluation) อาจสรุปเป็นความหมายหรือคำจำกัดความร่วมกันได้ว่าเป็นการประมาณค่าหรือการประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยข้อมูลที่ได้รวบรวมด้วยวิธีการสอบถาม ทดสอบ สังเกต และวิธีการอื่น ๆ แล้วทำการวิเคราะห์เพื่อตัดสินว่าการดำเนินงานนั้นมีคุณค่าหรือบรรลุ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานนั้นมากน้อยเพียงใด ซึ่งคล้ายคลึงกับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการใช้ดุลยพินิจ และหรือค่านิยมและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในขณะที่ Tyler (2001) กล่าวว่า การประเมิน เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างจริง (What is) กับสิ่งที่ควรจะเป็น (What should be) และการใช้ข้อมูลความไม่สอดคล้องเป็นหลักในการตัดสินใจสรุปผลการดำเนินงาน ขณะเดียวกัน Alkin (1969) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า คือ กระบวนการที่ได้มาซึ่งสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจการเลือกเฟ้นข่าวสารที่เหมาะสม การรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารเพื่อรายงานข้อสรุป เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำการตัดสินใจในการเลือกหนทางต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ ซึ่ง Scriven (1972) กล่าวว่า การประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าที่แท้จริงทั้งหมดของสิ่งที่มุ่งประเมิน ทั้งคุณค่าของผลที่คาดหวัง และมีได้คาดหวัง Stufflebeam (2001) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการกำหนดปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด จากที่กล่าวมาข้างต้น ในการประเมินค่าสิ่งใดก็ตามจะต้องประกอบด้วย ส่วนประกอบการ (Performance) ที่ได้จากการวัด กับการตัดสินคุณค่าของส่วนประกอบการนั้นโดยการเปรียบเทียบ ส่วนประกอบการที่ได้

จากการวัดกับเกณฑ์การประเมินองค์ประกอบของการประเมินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อจะตรวจสอบว่าได้นำดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือคุณค่าของของการดำเนินงานนั้นมากน้อยเพียงใด

จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานว่าการจัดการศึกษาของสถานบันจิตศึกษา(การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา) สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ยังมีข้อควรพัฒนาอีกมากมายทั้งเรื่องคุณภาพหลักสูตร และคุณวุฒิของอาจารย์ประจำหลักสูตร นอกจากนี้ในการประชุมสัมมนาเรื่อง แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กับการปฏิรูปการศึกษา ข้อเสนอของคณะกรรมการหลักสูตรต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิต่างก็ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจะกระจายภารกิจในการจัดการศึกษาให้แก่คณะที่สังกัดในสาขาวิชาให้มากขึ้น เพื่อนำงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดไปแก้ปัญหาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาของบัณฑิตวิทยาลัยเอง เพื่อให้ชัดเจนในหน่วยงานและภารกิจที่แท้จริง ดังนั้น เพื่อให้บัณฑิตวิทยาลัยได้ข้อมูลที่ชัดเจน สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ ให้เห็นภาพระบบงาน ผลลัพธ์ และ ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เข้าเรียน ตลอดจนเห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็งหรือจุดที่มีศักยภาพสูง ในการดำเนินงานของสถานบันจิตศึกษาทั้งทำให้ทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และให้ผู้บริหารมีข้อมูลสารสนเทศ ช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทาง กำหนดเป้าหมาย และกำหนดแนวทางในการดำเนินงานในอนาคตของทางบัณฑิตวิทยาลัยและเพื่อให้ การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องมีการประเมินการจัดการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการทางการศึกษาต่อไป ทั้งนี้ นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และสังคมให้มากที่สุด

คำถามการวิจัย

การประเมินการจัดการศึกษาของสถานบันจิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีคำถามการวิจัย ดังนี้

- 1) นโยบายและจุดมุ่งหมายของบัณฑิตวิทยาลัยในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในด้านการจัดการศึกษาหรือไม่ อย่างไร
- 2) สภาพปัจจุบันของทรัพยากรการบริหารจัดการ มีความเหมาะสม และเพียงพอหรือไม่
- 3) การบริหารจัดการ มีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอะไรบ้าง
- 4) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของบัณฑิตวิทยาลัยมีมากน้อยเพียงใด
- 5) ผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดการศึกษามีความพึงพอใจในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินการจัดการศึกษาของสถานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจ การตัดสินใจคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ในด้านต่อไปนี้ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยป้อนเข้า 3) ด้านกระบวนการ 4) ด้านผลลัพธ์ และ 5) ด้านผลกระทบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากกรวิจัย

1. ประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ของหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1) ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ทราบความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานบัณฑิตศึกษาซึ่งอาจนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และสังคมให้มากที่สุด

2) ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานของสถานบัณฑิตศึกษาและเป็นสารสนเทศในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและบริหารจัดการในสถานบัณฑิตศึกษา 2) เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัว 3) การจัดเก็บเอกสาร และหลักฐานมีระบบสามารถตรวจสอบได้ 4) การจัดการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด 5) การจัดการศึกษาของสถานบัณฑิตศึกษาดำเนินไปตามแผนอย่างเป็นปัจจุบัน 6) ผู้ร่วมงานในสถานบัณฑิตศึกษามีความรู้และความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน 7) เพื่อเตรียมรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาสู่เกณฑ์มาตรฐาน

2. ประโยชน์ด้านการพัฒนาวิชาการ

1) รูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง ที่ผู้วิจัยมีการนำการประเมินความต้องการจำเป็น การประเมินความไม่สอดคล้องการประเมินเชิงเปรียบเทียบ และการประเมินเชิงตรรกะ โดยการประเมินเหล่านี้ถือเป็นเกณฑ์รูปแบบหนึ่งที่สอดแทรกในแต่ละขั้นตอนของการประเมินเชิงระบบ และรวมพลัง ซึ่งจะเป็นรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบเฉพาะที่เหมาะสมกับสถานบัณฑิตศึกษาที่มีอัตลักษณ์ด้านการจัดการศึกษาของตนเอง โดยผู้มีความสนใจที่จะศึกษาต่อยอด สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการประเมินให้มีความเหมาะสมกับบริบทขององค์การที่ทำการประเมินได้

2) ผลจากการประเมินทำให้ได้แนวทางเพื่อการวิจัยต่อเนื่องก่อให้เกิดการปฏิบัติ เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาต่อไปได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการจัดการศึกษาของสถาบันบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (evaluation research) โดยใช้รูปแบบการประเมินรูปแบบการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง (systematic and collaboration evaluation) เป็นแนวทางในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือหลักในการวิจัย คือ แบบประเมินผลตามคู่มือการประเมิน ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการให้ระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาในการจัดทำกรอบของการวิจัยเท่านั้นโดยนำเสนอกรณีของการนำแนวทางการประเมินเชิงระบบ และ รวมพลังที่มุ่งเน้นความร่วมมือในการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางคู่มือการประเมินในการจัดการศึกษา ครอบคลุมทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อนเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และ ด้านผลกระทบ (context-input-process-product-impact : CIPPI) ทั้งนี้ แม้จะจัดกรอบการประเมินตามรูปแบบการประเมินที่กำหนด แต่ได้นำเอามาตรฐานการจัดการศึกษาส่วนที่สำคัญที่ตรงกับขอบเขตของการวิจัย มาปรับเป็นตัวบ่งชี้ในแต่ละด้าน เพื่อให้การวัดผลการดำเนินงาน และนำองค์กรไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ยั่งยืน มีประโยชน์ด้านความสอดคล้องตรงตามมาตรฐานสำคัญของการจัดการศึกษา และ สถานศึกษาสามารถบรรลุพันธกิจ ที่กำหนดไว้ตามหลักของการจัดการศึกษา นอกจากนี้ การวิจัยในครั้งนี้นี้ยังใช้เครื่องมือ อื่นๆ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูลวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบสอบถาม แบบบันทึกกลุ่มสนทนา และแบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

แบบสอบถาม

1. แบบสอบถาม สำหรับหัวหน้ากลุ่มงานตามภารกิจสถานศึกษา และคณาจารย์ผู้สอน ลักษณะมี 2 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ 2) ข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมิน ซึ่งประเมินในด้านปัจจัยป้อนเข้า

2. แบบสอบถาม สำหรับผู้เรียนลักษณะจะมี 2 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และ 2) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ถามเกี่ยวกับด้านผลลัพธ์ของผู้เรียนตามคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาของระดับบัณฑิตศึกษา

ซึ่งจากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน กลุ่มละ 30 คน พบว่า แบบสอบถามฉบับผู้บริหาร และผู้สอนมีค่าความเชื่อมั่น 0.953 ส่วน แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.972

แบบบันทึกกลุ่มสนทนา สำหรับการจัดกลุ่มสนทนา (focus group) ระหว่างผู้วิจัย กับ หัวหน้ากลุ่มงานซึ่งเป็นการประเมินในเชิงระบบการบริหารจัดการ

แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่ม (group interview) ระหว่าง ผู้วิจัย กับคณาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชา ระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งประเมินในด้านกระบวนการ จัดการเรียนรู้อันขึ้นเรียน และด้านผลลัพธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ติดต่อประสานงานขอความร่วมมือและทำความเข้าใจกับผู้วิจัยร่วมในบทบาทการทำวิจัย 2) นำหนังสือ ขอความร่วมมือกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย 3) ติดต่อประสานงานกับ เป้าหมายวิจัย เกี่ยวกับการขอความร่วมมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเวลาที่สะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวิจัย อันได้แก่คู่มือการประเมินเป็นหลัก สัมภาษณ์และยืนยันข้อมูลในแต่ละมิติการประเมินด้วย (1) การสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (2) แบบสอบถาม และ (3) แบบบันทึกกลุ่มสนทนา 5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล วิเคราะห์ และแปลผล 6) ร่างผลการวิจัย 7) วิพากษ์ร่างผลการวิจัยจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 8) ปรับปรุงร่าง ผลการวิจัยที่ผ่านการวิพากษ์ให้เกิดความสมบูรณ์ 10) จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากคู่มือการประเมินแล้ว นำมาหา ระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ แล้วสรุปเป็นตารางเพื่อให้เห็นภาพระดับคุณภาพ ของทุกสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายวิจัย จากนั้นหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เพื่อหาค่ากลางที่เป็นภาพรวมของ ระดับคุณภาพสถานศึกษา พร้อมทั้งเขียนเหตุผลประกอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ในแต่ละด้าน ส่วนข้อมูล ที่เป็นการตรวจสอบยืนยันคุณภาพการประเมินในแต่ละด้าน ซึ่งได้มาจากแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึกกลุ่มสนทนา และการตรวจสอบเอกสารตามเกณฑ์พิจารณาในคู่มือการประเมินแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

1.1 แบบเลือกตอบจากรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร คณาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นในการประเมินด้านผลลัพธ์จากแบบสอบถาม และ หาค่าร้อยละหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.3 ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหารและการบริการ วิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ ในแต่ละด้านและ เรียงเรียง ความถี่จากมากไปหาน้อยนำเสนอในรูปแบบตาราง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ในแต่ละ ด้านของแบบจำลอง CIPP และสรุปเป็นความเรียง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกกลุ่มสนทนานำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้านของแบบจำลองโมเดลการประเมิน และสรุปเป็น ความเรียง ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหาร และการบริการวิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้าน และสรุปเป็นความเรียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบเอกสาร นำข้อมูลจากการตรวจสอบเอกสารอื่นๆสรุปเป็นความเรียง แล้วนำมาประกอบเป็นข้อมูลในแต่ละด้านของมิติการประเมิน

ผลการประเมินเชิงระบบของสถาบันอุดมศึกษา

1) **ด้านบริบท** พบว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามสภาพและความสอดคล้องทางสังคมทั้ง นโยบายการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับทิศทาง และแผนการจัดการศึกษาของชาติ และมีความสอดคล้องตามปทัสฐานและแนวทางของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถวางแผนการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องเหมาะสมในระดับดีมาก ส่วนการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ และเป้าประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหาร อยู่ในระดับดี ดังนั้นสามารถสรุปผลได้ว่าในปัจจุบันสภาพของการดำเนินงานในสถาบันอุดมศึกษามีสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้เดิม โดยสถาบันอุดมศึกษาไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนปรัชญานโยบาย และวิสัยทัศน์ทางการศึกษา

2) **ด้านปัจจัยป้อนเข้า** พบว่าการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา มีแผนการดำเนินงาน โครงสร้างองค์การ และการบริหารอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ส่วนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล พบว่าคณาจารย์มีคุณภาพและมีจำนวนพอเพียง แต่มีปัญหาการตำแหน่งทางวิชาการ ส่วนผู้บริหารระดับผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้มาจากการสรรหาและแต่งตั้งพบว่าผู้บริหารมีคุณสมบัติด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหาร อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และอุปกรณ์สำหรับการศึกษารวมถึงการบริการ มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่าภาพรวมปัจจัยป้อนเข้าจึงมีความเหมาะสมและมีปริมาณเพียงพอต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา

3) **ด้านกระบวนการ** พบว่าภาพรวมกระบวนการจัดการศึกษาทั้งการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน อยู่ในระดับดี และกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา อันประกอบด้วย 1) กลุ่มงานวิชาการ 2) กลุ่มงานบริหารทั่วไป ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก แต่การประเมินด้านกระบวนการตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน คือ มุ่งหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรและการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

พบว่า ในกระบวนการจัดหลักสูตรและพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน นั้น สถานบันจิตศึกษาต้องส่งเสริมให้คณาจารย์จัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นกระบวนการวิจัย ควรใช้สื่อเทคโนโลยี และอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอน ให้มากขึ้น เพราะสถานบันจิตศึกษาได้ลงทุนติดตั้งเครือข่ายนี้ในทุกห้องเรียน สถานศึกษาจะต้องเพิ่มการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยจัดให้มีแผนกลยุทธ์ที่มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จในทุกกลุ่มงาน นอกจากนี้ควรมีระบบสารสนเทศ ที่เป็นจุดบริการจุดเดียว (one stop service) เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของบุคลากรภายในรวมถึงผู้ติดต่อจากภายนอก

4) ด้านผลลัพธ์ พบว่า ภาพรวมด้านผลลัพธ์ตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน มีคุณภาพในระดับดี แต่ สถานบันจิตศึกษาควรตระหนักและมีความพยายามที่จะพัฒนานักศึกษาเป็นสำคัญครบถ้วนทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพโดยเร็วสามารถอยู่ในโลกของการแข่งขันได้ และผลงานการวิจัย บางด้านควรเน้นเป็นพิเศษ เช่นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิจัยแบบกินได้ สามารถทำประโยชน์ให้สังคมและชุมชนได้อย่างแท้จริง ส่วนด้านคณาจารย์ผู้สอน ควรมีระบบและกลไกการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมและเร่งด่วนต่อไป

5) ด้านผลกระทบ พบว่า สถานบันจิตศึกษาให้ความสำคัญดูแลเอาใจใส่นักศึกษาดีมาก ทั้งเรื่อง มาตรการความปลอดภัย และการเอาใจใส่ด้านการเรียนการสอนของคณาจารย์ นักศึกษารู้สึกพอใจ แต่อย่างไรก็ตาม ด้านการบริการการจัดการศึกษา และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สถานบันจิตศึกษาควรให้ร่วมร่วมมือกับสังคม และชุมชนในการเป็นแหล่งวิทยากร เช่น การใช้ห้องประชุม รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาดูงาน และกิจกรรมทางวิชาการของนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ส่วนผลกระทบด้านควรพัฒนา คือการได้รับบริการที่สะดวกรวดเร็ว เช่นการมาชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา หรือการติดต่อประสานงานอื่นๆควร ได้รับการตอบรับอย่างรวดเร็ว

การอภิปรายผล

การวิจัยเพื่อประเมินการจัดการศึกษาของสถานบันจิตศึกษา โดยใช้แนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง (systematic and collaboration evaluation) ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านบริบท (context evaluation)

ผลการประเมินพบว่า สถานบันจิตศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามสภาพและความสอดคล้องทางสังคมทั้ง นโยบายการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับทิศทาง และแผนการจัดการศึกษาของชาติเพื่อการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนตามแนวการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 -2561) ซึ่งมีกรอบของการพัฒนาตามทิศทางที่กำหนดนโยบายและทิศทางดำเนินงานตามกรอบของ แนวการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 -2561)โดยยึดหลัก 4 ใหม่ ได้แก่

1) การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพคณาจารย์ยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งการเรียนรู้ใหม่ และ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ การดำเนินการดังกล่าวของสถาบันบัณฑิตศึกษาเป็นไปตามกรอบ และพันธกิจขององค์กรที่มียุทธศาสตร์ และกรอบแนวทางการบริหารจัดการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สภาพทางสังคม ความต้องการทางสังคม ภาวะทางเศรษฐกิจ บรรยากาศทางการเมือง ประชาชน แนวคิดทฤษฎี ทางการศึกษาของพจน์ สะเพียรชัย (2520 อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2549) บริบทต้องมีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา ของ ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2544) พร้อมทั้ง สภาวะแวดล้อมของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ เพื่อหาความต้องการจำเป็น (needs) สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจน ปัญหาอุปสรรคต่างๆ (จุมพล ทิมพานิช, 2552) และความเชื่อมโยงกับสิ่งที่มีความจำเป็นต่อสถาบันบัณฑิตศึกษา และการศึกษาในอนาคต และข้อตกลง (commitment) ในด้านต่างๆ ของ Hofman, Dukstra, & Hofman (2005) นอกจากนี้ การดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ประชาชน พันธกิจ และ เป้าประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดอยู่ใน ระดับดี สะท้อนให้เห็นการดำเนินการที่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เชื่อมโยงได้กับ แนวคิดของStufflebeam (2001) ด้านสภาพบริบทที่เป็นเบื้องหลัง และ ปัจจุบันต้องสัมพันธ์กัน เช่นเดียวกับกับทัศนะของวิโรจน์ สารรัตนะ (2553) เห็นว่า จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาที่จะเกิดขึ้นได้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบของความเชื่อ ค่านิยม สมมติฐาน ปทัสถาน ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันกำหนดเพื่อให้เกิด วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ขององค์กรได้

2. ด้านปัจจัยป้อนเข้า (input evaluation)

ผลการประเมิน พบว่าการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา มีแผนการดำเนินงาน โครงสร้างองค์การ และการบริหารอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งไปตามหลักของการจัดการโครงสร้างองค์การที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดรุจา รอดเข็ม (2547) การพัฒนาองค์การเพื่อนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning) นับเป็นเครื่องมือในการกำหนดยุทธศาสตร์ที่จะนำไปบรรจุในแผนปฏิบัติการนั้นนอกจากจะต้องคำนึงถึง “สิ่งที่ยากจะทำ” ซึ่งอยู่ในแผนกลยุทธ์แล้ว ก็ยังต้องคำนึงถึง “สิ่งที่ต้องทำ” กับองค์การเพื่อให้ องค์การสามารถที่จะนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้เกิดผลได้ด้วย สำหรับ “สิ่งที่ต้องทำ” และสอดคล้องกับ พสุ เดชะรินทร์ (2545) ว่าเพื่อเตรียมองค์การให้พร้อมสำหรับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นก็ประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์กลยุทธ์เพื่อทราบถึงขอบเขตของผลกระทบของการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่จะมีต่อส่วนต่างๆ ขององค์การ 2) การวิเคราะห์และปรับโครงสร้างองค์การ 3) การวิเคราะห์ และปรับปรุงระบบงาน 4) การปรับการจัดอัตรากำลังคน 5) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์การ 6) การพัฒนาวัฒนธรรมขององค์การ ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาองค์การเหล่านี้ ควรได้รับการพิจารณา และเลือกนำมาบรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการอันเป็นส่วนหนึ่งของแผนกลยุทธ์ด้วย จากการประเมินพบว่า

องค์กรสามารถจัดการได้เป็นอย่างดี ส่วนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล พบว่า คณาจารย์ผู้สอนหรือผู้ให้การเรียนรู้ ถึงแม้ว่าผลการประเมินจะอยู่ในระดับดี และมีคณาจารย์ผู้สอนเป็นไปตามเกณฑ์ แต่มีข้อเสนอแนะและเสียงสะท้อนจากคณาจารย์ในสถานบัณฑิตศึกษา เรื่องคุณวุฒิของคณาจารย์ จากผลการประเมินดังกล่าวทางสถานบัณฑิตศึกษาควรหาแนวทางหรือวิธีการในการรับสมัครและคัดเลือก คณาจารย์ผู้สอนที่มีคุณภาพตรงตามคุณวุฒิทางการศึกษา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้มากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jackson (1998) ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของคณาจารย์ผู้สอนขึ้นอยู่กับการศึกษาและการพัฒนาตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองให้มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้ การบริหารจัดการภายในสถานบัณฑิตศึกษามีความสำคัญมาก หน้าที่ของผู้บริหารจึงถูกมอบหมายมาให้เป็นผู้รับผิดชอบภารกิจทั้งหมดของสถานบัณฑิตศึกษาภายใต้การบริหารงานอย่างมีอาชีพ จากแนวคิดนี้ มีความสอดคล้องกันของด้านความสามารถและภาวะผู้นำของผู้บริหาร กล่าวคือ ภาวะผู้นำที่สำคัญของผู้บริหารตามทัศนะของนักวิชาการต่างๆ (Seyfarth, 1999 ; Sergiovanni, 2009; Wilmore, 2002) ที่สำคัญอย่างมากมีดังนี้ 1) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) 2) บทบาทของภาวะผู้นำที่สำคัญของผู้บริหารด้านการจัดการ (management) ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ (manager) 3) บทบาทของภาวะผู้นำที่สำคัญของผู้บริหารด้านพันธะผูกพันต่อชุมชน (engage community) 4) การมีวิสัยทัศน์ (vision) 5) การมีความรับผิดชอบ (responsibility) 6) การจัดหา สนับสนุน และบริการ (provide and supporting service) 7) บทบาทของภาวะผู้นำที่สำคัญของผู้บริหารด้านการตัดสินใจ (decision) โดยทำหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (decision maker) นอกจากนี้ สถานศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม อยู่ในระดับดีมาก การดำเนินการดังกล่าวเป็นปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่นำไปสู่ระบบการจัดการศึกษา สัมพันธ์กับสุขชาติ ประสิทธิภาพรัฐลินด์ (2547) ส.วาสนา ประมวลพฤษ (2544) มีแนวคิดที่สอดคล้องกันระบுவางค์ประกอบของปัจจัยป้อนเข้า ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ กลุ่มประชากรเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบริหารและระบบการจัดการสถานบัณฑิตศึกษาควรมีความพร้อมในปัจจัยดังกล่าว ซึ่งตามแนวคิดของ Linn (2000) ทรัพยากรทางการศึกษาเหล่านี้ต้องได้รับการประเมินตามสภาพจริง และประเมินความรับผิดชอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ด้านกระบวนการ (process evaluation)

กระบวนการจัดการศึกษาทั้งการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียน ผลการประเมินพบว่าสถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามแผนการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากความเข้าใจของคณะบริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษาหรือการแปรสภาพปัจจัยป้อนเข้าให้เป็นผลผลิต Hofman, Dukstra & Hofman (2005) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แยกเป็น 1) กระบวนการใน

ระดับสถาบันบัณฑิตศึกษาหรือสาขาวิชา อาทิ การมีภาวะผู้นำทางการศึกษา การจัดการในสถานศึกษา วัฒนธรรม มีความเป็นมืออาชีพ และ 2) กระบวนการในระดับชั้นเรียนหรือผู้เรียน มีคุณภาพของ กระบวนการสอน การจัดการปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ความสนใจใฝ่รู้นอกห้องเรียน ทักษะวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การ (key success factor) ก็คือ การเรียนรู้ ในองค์การ (organization learning) และ องค์การแห่งการเรียนรู้ (learning organization) ควรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในองค์การ เช่นเดียวกับทีศนา แคมมณี (2551) ได้เสนอว่า การจัดการศึกษา คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษา อันประกอบด้วย 1) กลุ่มงานวิชาการ 2) กลุ่มงานบริหารทั่วไป 3) กลุ่มงานบริหารบุคลากร และ 4) กลุ่มงานบริหารงบประมาณ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก มีความสอดคล้องกับกระบวนการประเมินภายในองค์การของ balanced scorecard ; BSC ตามแนวคิดของ Kaplan & Norton (2005) ซึ่งพิจารณากระบวนการภายในที่เป็นกระบวนการหลักที่ องค์การต้องให้ความสำคัญภายใต้มุมมองนี้จะมุ่งเน้นกระบวนการที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการและการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยกระบวนการที่สำคัญภายใต้มุมมองนี้ เช่น นวัตกรรม (innovation) กระบวนการ (operations) และการบริการหลังการขาย (post sale service) เมื่อองค์การกำหนดเป้าหมายและสร้างกลยุทธ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าแล้ว องค์การต้องปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินงานและกระบวนการปฏิบัติการภายในให้เอื้ออำนวยต่อการ ดำเนินกลยุทธ์ให้ประสบผลสำเร็จ การตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการจัดการกระบวนการ ปฏิบัติงานภายในจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกัน ภายใต้มุมมองด้านกระบวนการปฏิบัติภายใน จะต้อง พิจารณาว่า "เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียและลูกค้าหรือผู้รับบริการ องค์การควร จะต้องปรับปรุงพัฒนากระบวนการใด" และตัวบ่งชี้ที่ได้รับความนิยมได้แก่ การให้บริการที่ดี (दनัย เทียนพุด, 2544 ; พสุ เดชะรินทร์, 2545) สำหรับ จุมพล นิมพานิช (2552) ระบุว่ากระบวนการ ดำเนินงานสิ่งที่ต้องประเมิน ได้แก่ 1) วิธีการ รวมทั้งกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานว่ามีปัญหา อุปสรรคหรือไม่ อย่างไร 2) มีการประสานงานตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอย่างไร กับ กลุ่มเป้าหมายมีปัญหาใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ที่ได้แสดงความ คิดเห็นต่อการประเมินกระบวนการ ว่า เป็นการประเมินถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยสิ่งที่เกิดขึ้นจริงนั้น บางเรื่องอาจจะเป็นการสอบถามหรือเก็บข้อมูลย้อนหลังเพราะผ่านช่วงระยะเวลาปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ มาช่วงเวลาหนึ่งแล้ว ดังนั้น ประเด็นหลักที่ต้องการประเมินคือ แนวปฏิบัติหรือกิจกรรมหรือ กระบวนการดำเนินงานเพื่อนำทรัพยากรไปใช้ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายหรือทิศทางที่กำหนดไว้ ซึ่งศึกษาได้จากแนวปฏิบัติหรือกิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินงานที่มีการกำหนดไว้ในโครงการ

4. ด้านผลลัพธ์ (product evaluation)

การประเมินผลลัพธ์หลักที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษาคือ คุณภาพทุกด้านที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษา โดยใช้ผลลัพธ์ (outcome) และความพึงพอใจ (satisfaction) ของคณะคณาจารย์และ ผู้บริหารสถานบัณฑิตศึกษา และนักศึกษาตามแนวคิดของ Dukstra & Hofman (2005) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลลัพธ์ด้านระดับความรู้ สังคม พฤติกรรม ความริเริ่มสร้างสรรค์ ที่เกิดกับผู้เรียน และผลลัพธ์ด้านการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ซึ่งจากผลการวิจัย ผลลัพธ์อันเกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเชิงคุณภาพทั้งระบบ ความตระหนักและความใส่ใจผู้เรียน สอดคล้องกับ พิสนุ พงศ์ศรี (2549) และศิริชัย กาญจนวาสี (2550) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการจัดการศึกษา คือ ผลลัพธ์ ที่เป็นผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่องค์การทางการศึกษาควรตระหนักและเอาใจใส่ ดังนั้นการประเมินด้านผลลัพธ์หลักของการศึกษา คือผู้เรียน พบว่า 1) ผู้เรียนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก จึงถือเป็นการประเมินที่สมเหตุสมผล และการได้ผลการประเมินในระดับที่องค์กรพอใจ สะท้อนให้เห็นสัมฤทธิ์ผลของการบริหารจัดการที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย ชินโคตร (2549) ทำการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า พบว่า ด้านผลลัพธ์ที่ดี คือการมุ่งสร้างบุคคลให้มีคุณลักษณะที่มีคุณธรรมและจริยธรรมดีงาม สำหรับพัฒนาคน และสังคมไทยให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ซึ่งจากธรรมชาติของการจัดการศึกษา และจากกระบวนการเรียนการสอนที่ดีคือ (1) ด้านคุณธรรม ความรู้ และชีวิตที่มีความสุข (2) ด้านความยุติธรรมและสันติในสังคมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนรางวัลและเกียรติบัตรที่เคยได้รับยังมีน้อย ดังนั้นองค์กรมีความจำเป็นต้องเร่งเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน หรือการร่วมกิจกรรมด้านวิชาการต่างๆเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรในวงกว้างต่อไป

5. ด้านผลกระทบ (impact evaluation)

ผลระยะยาวจากการดำเนินงาน ที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งที่คาดหวัง และไม่ได้คาดหวัง ทั้งทางบวก และทางลบ ตามแนวคิดของจุมพล หนิมพานิช (2552) ระบุว่า นอกจากการประเมินผล ได้แก่ผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นในแง่ของการบรรลุผลโดยตรง อาทิ ปริมาณงาน คุณภาพของงาน เป็นต้นแล้ว ผลที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายที่ประเมินในแง่ ความพอใจ และความทั่วถึง และผลผลิตที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหวัง นอกจากนั้น ผลทางอ้อมที่ประเมินในแง่ของความเป็นอยู่ด้านอื่นๆ อาทิ ผลต่อสภาพสิ่งแวดล้อม ผลต่อความเป็นอยู่ด้านอื่นๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลต่อนโยบาย/แผนงาน/โครงการอื่นๆ จะประเมินในแง่การสนับสนุน ชัดแย้ง กับนโยบาย/แผนงาน/โครงการอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร ซึ่งในการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษา ผลการประเมินพบว่า ผู้เรียนให้การ

ยอมรับและมีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วน คณาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประเมินคุณลักษณะตามจรรยาวิชาชีพ และ พฤติกรรมการทำงาน พบว่า ชุมชน และสังคม ให้การยอมรับด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเอาใจใส่ต่อนักศึกษา ส่วนการให้บริการการจัดการศึกษา และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาพบว่า ชุมชนและสังคมให้การยอมรับ และมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการดำเนินไปไปตามกรอบและเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนบุคคลากรที่เป็นคณาจารย์ต้องปฏิบัติตามกรอบจรรยาวิชาชีพ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของคณบดีเทียนพุ่ม (2544) ว่าการส่งมอบคุณค่าและความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าว่าบริษัทสามารถสร้างคุณค่าสำหรับผลิตภัณฑ์อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจของลูกค้า เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท โดยมีหลักเกณฑ์ 2 ประการ คือ 1) เครือข่ายการสร้างคุณค่า เป็นวิธีการสร้างคุณค่าผลิตภัณฑ์แก่ลูกค้ามากขึ้น โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การออกแบบ การผลิต การตลาด การส่งมอบและการสนับสนุน 2) เครือข่ายการส่งมอบคุณค่า ธุรกิจต้องสร้างข้อดีเด่นทางการแข่งขันจากการสร้างเครือข่าย การสร้างคุณค่าจากผู้ขายปัจจัยการผลิต ผู้จัดการจำหน่ายและลูกค้า ตลอดจนต้องใช้ระบบการส่งมอบคุณค่าไปยังกลุ่มผู้ขายปัจจัยการผลิต ผู้จัดการจำหน่าย และลูกค้าด้วยวิธีการต่างๆ ส่วน พงษ์ สะเพียรชัย (2520 อ้างถึงในสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2549) ให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษาประเภทต่างๆ เช่น คณาจารย์ ซึ่งแตกแยกย่อยไปอีกอาทิ วุฒิ ประสบการณ์ นักศึกษา อาจแยกเป็น เพศ ทัศนคติ บุคลิกภาพ ระดับสติปัญญา หลักสูตร อาชีพ ประมวลการสอน สื่อการสอน ตำรา วิธีสอน อุปกรณ์ เป็นต้น ทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องได้ได้รับความพึงพอใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และองค์กรควรต้องตรวจสอบและประเมินอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นอกจากนี้ การดำเนินผลกระทบต่างๆทั้งความพึงพอใจการดำเนินงานที่จะส่งผลไปวงกว้าง Hofman(1993), Dukstra & Hofman (2005) กล่าวว่า 1) นักศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา (pupil population) 2) คุณลักษณะบริเวณใกล้เคียง/ชุมชน (neighbourhood characteristics) 3) การติดต่อกับสถานศึกษาอื่น (contact with other schools) 4) การเงิน/วัสดุทางการศึกษา (financial /material) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก/อาคารสถานที่ (accommodation/building) และ 6) คณะทำงานหรือบุคลากร (staff / personnel) สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้นต่อการสร้างภาพลักษณ์และส่งผลในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

จากผลการประเมินผลทั้ง 5 ด้านตามมิติการประเมินเพื่อตอบ การเสนอภาพอนาคตการจัดการศึกษาของสถานบัณฑิตศึกษาอันเป็นข้อสรุปให้สถานบัณฑิตศึกษาพัฒนาตนเอง รวมถึงการนำไปใช้เพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายการพัฒนาสถานบัณฑิตศึกษาต่อไปในอนาคต ดังนี้

1.1 จุดเด่นที่ควรส่งเสริมและพัฒนาเพื่อความยั่งยืนต่อไป

1) ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนกล่าวคือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณสถานบัณฑิตศึกษาอาคารเรียน ห้องเรียน มีความสะอาด มั่นคงปลอดภัย ความเหมาะสมกับสถานที่ รวมถึงการมีความพร้อมด้านครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงการมีภูมิทัศน์ที่มีความร่มรื่น สดชื่น สวยงาม มีชีวิตชีวา ความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ

2) ด้านการบริหารจัดการและการให้บริการทางการศึกษา พบว่า จุดเด่นในการให้บริการการจัดการศึกษา คือ มีความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการ และจุดเด่นในการบริหารจัดการคือการพัฒนาวัฒนธรรมการทำงานที่เข้มแข็งในองค์กร เช่นวินัยในการมาปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของคณาจารย์ผู้สอนผู้สอนซึ่งสะท้อนมาจากความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งจากผู้รับบริการ และหน่วยงานต้นสังกัด

1.2 จุดที่ควรพัฒนาและเร่งหามาตรการหรือแนวทางปรับปรุงพัฒนา

จากแผนงาน โครงการ/งาน กิจกรรมต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพสถานบัณฑิตศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานบัณฑิตศึกษา และตามกรอบของเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน สถานบัณฑิตศึกษาจึงเน้นที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจัดทำเป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ในปีการศึกษาต่อไป ซึ่งจากการประเมินสรุปได้ 3 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

1) ด้านผู้เรียน สถานบัณฑิตศึกษาควรตระหนักและมีความพยายามที่จะพัฒนานักศึกษาเป็นสำคัญครบถ้วนทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพโดยเร็วสามารถอยู่ในโลกของการแข่งขันได้ และผลงานการวิจัย บางด้านควรเน้นเป็นพิเศษ เช่นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิจัยแบบกินได้ สามารถทำประโยชน์ให้ สังคมและชุมชนได้อย่างแท้จริง

2) ด้านคณาจารย์ผู้สอน ถึงแม้ว่าสถานบัณฑิตศึกษาจะมีความพยายามในการจัดการอบรม สัมมนาด้วยตนเอง แต่ควรส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์ผู้สอน มีตำแหน่งทางวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรทางวิชาการ ในด้านความน่าเชื่อถือ ศรัทธาขององค์กร และของหลักสูตร เพราะผู้เรียนเป็นนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีฐานะ และการทำงานแล้ว ล้วนมีความคิดและพิจารณาญาณในการเลือกที่เรียนได้ด้วยตนเอง ดังนั้น ควรมีระบบและกลไกดำเนินงาน ดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมและเร่งด่วนต่อไป

3) ด้านการบริหารจัดการสถานบัณฑิตศึกษา ควรเร่งหามาตรการหรือแนวทางปรับปรุงพัฒนา ดังนี้ (1) ปรับแผนงาน โครงการ/งาน สนับสนุน เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายของการพัฒนาซึ่งระบุไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพสถานบัณฑิตศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ให้เป็นหมวดหมู่สอดคล้องกับปัจจัย เกณฑ์ ตัวชี้วัดคุณภาพการประกันคุณภาพภายใน และและสอดคล้องกับ

มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการตรวจสอบ ประกัน และประเมินคุณภาพ (2) ปรับปรุง ติดตามให้มีการนิเทศและตรวจสอบการดำเนินการตามที่กำหนดอย่างเข้มแข็งสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (3) ใช้หลักของความเป็นเลิศและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการในทุกระดับอย่างเข้มแข็งจริงจังมากขึ้น และส่งเสริมให้บุคลากรระดับประธานสาขาวิชาให้เป็นผู้มีความสามารถเป็นผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) ใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ตัดสินใจ และประเมินมากขึ้น ให้มีการจัดระบบข้อมูลและใช้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน (5) ส่งเสริมและเพิ่มเป้าหมายการวิเคราะห์วิจัยให้มากขึ้นโดยเน้นการวิเคราะห์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานในความรับผิดชอบ (6) เพิ่มกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเน้นกิจกรรมทางวิชาการที่เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการของชุมชน (7) ควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ สถาบันบัณฑิตศึกษา และการให้ข้อมูล แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การดูแลนักศึกษา รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการศึกษาของนักศึกษาในแต่ละภาค เพราะจะเป็นข้อมูลที่เป็นการเตรียมการของนักศึกษา และเป็นทางเลือกแก่ผู้ที่กำลังสนใจที่กำลังจะเข้าศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

เพื่อพัฒนาต่อยอดรูปแบบการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการประเมินครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบเฉพาะที่เหมาะสม โดยผู้มีความสนใจที่จะศึกษาต่อยอด สามารถนำไปพัฒนารูปแบบตามข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ควรพัฒนาต่อยอดคู่มือการประเมิน ทั้งด้านองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ตามมิติของการประเมิน เพื่อให้การประเมินมีความสอดคล้อง และเหมาะสมตามแนวทางการประเมินเพิ่มมากขึ้น จนสามารถพัฒนาเป็นโมเดลการประเมินที่มีความสมบูรณ์

2) ควรวางแผน และออกแบบ ตลอดจนหาการหาเทคนิควิธีการรวมพลัง (collaboration) ของผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้เสียให้สามารถเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการประเมิน

3) ควรเพิ่มการประเมินความต้องการจำเป็น การประเมินความไม่สอดคล้องการประเมินเชิงเปรียบเทียบ และการประเมินเชิงตรรกะ โดยการประเมินเหล่านี้ถือเป็นเกณฑ์รูปแบบหนึ่ง ที่สอดคล้องในแต่ละขั้นตอนของการประเมินเชิงระบบและรวมพลัง

4) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและเกิดการรวมพลังอย่างแท้จริงตามแนวทางการประเมินพบว่า แนวทางการประเมินเชิงระบบและรวมพลังเหมาะสำหรับการประเมินทั้งองค์การคราวละที่เท่ากัน และผู้วิจัยควรเป็นผู้ที่มีศักยภาพ หรือมีความสำคัญเพียงพอสำหรับหน่วยงาน หรือองค์การที่รับการประเมิน

เอกสารอ้างอิง

- จุมพล หนีมพานิช. การประเมินผลนโยบาย: หลักการ แนวคิด และการประยุกต์ใช้. นนทบุรี :
โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา สำนักวิชาการ มหาสุโขทัยธรรมมาธราช, 2552.
- ทีศนา แคมมณี. รูปแบบการเรียนการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- दनัย เทียนพุด. KPIs (ดัชนีวัดผลสำเร็จธุรกิจ) และ BSC (การประเมินองค์กรแบบสมดุล)
ภาคที่ 3 คิดเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ดี เอ็น ที คอนซัลแตนท์, 2544.
- พสุ เดชะรินทร์. เส้นทางกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balance Scorecard และ Performance
Indicators. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- พิสณ พองศรี. การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. จำเป็นต้องปฏิรูประบบการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- รุจา รอดเข็ม. การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์กรของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข ประยุกต์ตามแนวทางการประเมินองค์กรแบบสมดุล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาบัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- วิโรจน์ สารรัตน์. รูปแบบการประเมินเชิงระบบแบบรวมพลัง. วารสารบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3(2), 26-40., 2553.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2550.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการสังเคราะห์ผลการสำรวจ เรื่อง คนไทย
คิดอย่างไรต่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไอเดียสแควร์, 2545 ก.
- เอกชัย ชิมโคตร. วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

- Alkin, M.C. Evaluation Theory Development. New York: Bill&William, 1969.
- Hofman, R.H. Effective school governing boards : The contributions of school governing boards to the effectiveness of primary schools. Groningen: RION/RUG, 1993.
- Hofman, R.H., Dukstra, N.J. & Hofman W.H. School self-evaluation instruments: an assessment framework. Leadership in Education, 8(3), 253-272., 2005.
- Jackson, R.K. Eminent teachers' views on teacher education and development. Action in teacher education, 20(3), 15-29, 1998.
- Kaplan, R.S. & Norton, D.P. Alignment: Using the Balanced Scorecard to Create Corporate Synergies. Boston: Harvard Business School Press, 2005.
- Linn, R.L. Assessment and Accountability. Educational Researcher, 29(2), 4-16, 2000.
- Scriven, M. S. Pros and Cons about goal-free evaluation. Evaluation Comment, 3(4), 1-7, 1972.
- Sergiovanni, T. J. The principalship: a reflective practice perspective. 6th ed. USA : Pearson Education, 2009.
- Seyfarth, John T. The Principal : New Leadership for New Challenges. New Jersey: Prentice-Hall, 1999.
- Stake, R.E. Program Evaluation, Particularly Responsive Evaluation. In D. L., 2001.
- Stufflebeam, G. F. Madaus & T. Kellaghan (Eds.). Evaluation Models. (pp.343-362). 2nd ed. Netherlands: Springer.
- Stufflebeam. The Meta evaluation Imperative. American Journal of Evaluation, 22(2), 183.. [n.d.], 2001.
- The Evaluation of the Educational Performances, First Step for a Better Learning Process. International Journal of Learning, 14(1), 267-275.
- Tyler, R. W. A rationale for program evaluation. In D. L. Stufflebeam, G. F. Madaus & T. Kellaghan (Eds.). Evaluation Models. (pp.87-96). 2nd ed. Netherlands: Springer, 2001.
- Wilmore. Eliane,L. Principal Leadership: Applying the New Educational Leadership Constituent Council (FLCC)Standards. [n.p.]: Sega PublicationsLtd, 2002.